

Ocena książki *Chirurgia zatok przynosowych – dostępły zewnętrzny pod redakcją Antoniego Krzeskiego*, Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Kraków 2011

The review of book *Paranasal sinuses surgery – extranasal accesses* edited by Antoni Krzeski, Publisher Medycyna Praktyczna, Krakow 2011

Paweł Strępek

©by Polskie Towarzystwo Otolaryngologów – Chirurgów Głowy i Szyi
Otrzymano/Received: 14.05.2011
Zaakceptowano do druku/Accepted: 2011
Katedra Otolaryngologii UJ CM
Konflikt interesu/Conflicts of interest: Autor pracy nie zgłasza konfliktu interesów.
Adres do korespondencji/Address for correspondence:
imię i nazwisko: Paweł Strępek
adres pocztowy:
Katedra Otolaryngologii UJ CM
ul. Śniadeckich 2
Kraków 31-501

Otolaryngol Pol 2011;
65 (4): 305-306

Omawiany podręcznik ukazał się pod redakcją profesora Antoniego Krzeskiego w 2011 r. Jest kolejną monografią wydaną pod redakcją profesora Krzeskiego z zakresu rynologii i rynchirurgii.

Wśród Autorów odnajdujemy nazwiska wielu krajowych rynchirurgów o ogromnym doświadczeniu klinicznym, profesorów: Bienia, Golusińskiego, Janiczewskiego, Jurkiewicza, Misiołka, Osuch-Wójcikiewicz i Stankiewicza oraz doktora Świerczyńskiego.

Monografia składa się z 7 rozdziałów, obejmuje 114 stron, jest bogato ilustrowana rycinami, tabelami i schematami.

We wprowadzeniu profesor Krzeski, przedstawiając drogę powstawania tego podręcznika, akcentuje konieczność znajomości tej części rynchirurgii w dobie coraz powszechniejszego stosowania technik endoskopowych. Endoskopowa chirurgia nosa i zatok przynosowych, rozwijając się niezmiernie dynamicznie i ekspansywnie, niestety w niektórych sytuacjach okazuje się nieskuteczna. Fascynacja zastosowaniem endoskopu i mikroskopu operacyjnego, jakkolwiek w pełni wytłumaczalna, rodzi niestety niebezpieczeństwo, iż operacje z dostępów zewnętrznych, coraz rzadziej wykonywane, mogą dla najmłodszych adeptów rynchirurgii stać się zupełnie nieznane. A przecież, jak zauważył profesor Krzeski: „Wszak zawsze istnieje podczas każdej operacji zagrożenie, w wyniku którego należy odstąpić od wykonywania mikrochirurgii wewnątrznosowej i dokończyć postępowanie operacyjne metodą klasyczną. I ta umiejętność czyni z chirurga mistrza”. Z kolei zrozumienie konieczności stworzenia takiego podręcznika czyni z jego Autorów twórców dzieła nie tylko ogromnie potrzebnego, ale także unikatowego.

Kolejne rozdziały poświęcone są planowaniu cięć chirurgicznych zarówno w obrębie skóry twarzy, jak

i błony śluzowej jamy ustnej, oraz technik chirurgicznych umożliwiających dostęp do wszystkich grup zatok przynosowych. W tworzeniu poszczególnych rozdziałów Autorzy szczegółowo wymieniają powikłania, których możliwość wystąpienia towarzyszy każdemu z opisywanych etapów zabiegów operacyjnych. Te cenne uwagi pozwolą podczas planowania zabiegu operacyjnego, a następnie podczas jego realizacji, uniknąć stresujących dla chirurga, a czasami tragicznych w skutkach dla chorego, zdarzeń.

Przedostatni rozdział dotyczący resekcji szczęki, zawierający kompendium wiedzy niezbędnej dla skutecznego leczenia operacyjnego chorych z nowotworami masywno szczękowo-sitowego, został wzbogacony przez Autorów o tabele systematyzujące objawy nowotworów tego regionu, jak i stopień zaawansowania miejscowego raka, ocenę regionalnych węzłów chłonnych oraz przerzutów odległych, wg TNM.

Ostatni rozdział poświęcony jest dostępom do masywno szczękowo-sitowego. W tym, jak i w poprzednio omawianym, zwraca uwagę czytelny i przejrzysty układ tekstu, w którym zaakcentowano wspomniane poprzednio niebezpieczeństwo wystąpienia potencjalnych powikłań, jak i wskazania do zastosowania opisywanych technik operacyjnych. Użyteczność prezentowanych wiadomości dla praktykujących chirurgów zwiększa obecność podrozdziałów przedstawiających praktyczne uwagi Autorów dotyczące opisywanych zagadnień oraz zalecenia związane z prawidłowym postępowaniem pooperacyjnym.

Jak przystało na podręcznik technik chirurgicznych, wszystkie rozdziały są bogato ilustrowane czytelnymi i zrozumiałymi rycinami i schematami przedstawiającymi kolejne etapy prezentowanych procedur operacyjnych. Omawiany podręcznik jest pierwszą tak obszerną publikacją na temat dostępów

zewnątrznosowych stosowanych w chirurgii zatok przynosowych.

Jestem pewien, że przedstawiona monografia będzie służyła nie tylko otorynolaryngologom, a w szczególności rynchirurgom, ale także wszystkim lekarzom zajmującym się chirurgią głowy i szyi.

Poza niewątpliwymi walorami merytorycznymi książka jest przyjemna w odbiorze, dzięki właściwie

dobranemu językowi, rozpoznawalnemu już w poprzednich publikacjach redagowanych przez profesora Krzeskiego.

W imieniu czytelników składam gorące podziękowanie i wyrazy uznania Autorom i Redaktorowi niniejszej monografii za trud i czas poświęcony opracowaniu tego bardzo wartościowego dzieła.